

Rechtsstaat in ontwikkelings- landen

De versterking van de Rule of Law:
utopie of praktijk?

Studium Generale organiseert
in samenwerking met Van Vollenhoven
Instituut, onderdeel van de Leidse
juridische faculteit en CILC, Center for
International Legal Cooperation:

Sinds ruim twintig jaar is rechtsstaatversterking een opvallende sector in de internationale samenwerking. Wat is het belang van deze jonge, snelgroeïende sector, en wie zijn hiermee gediend? Hoe werkt het in de praktijk? Juristen, ook Nederlandse juristen, hebben zich met hun *counterparts* in talloze projecten ingezet voor de bevordering van een effectieve en voor iedereen toegankelijke rechtsstaat. Zo proberen zij in ontwikkelingslanden en 'transitielanden' een bijdrage te leveren aan rechtszekerheid, rechtvaardigheid, realisering van mensenrechten. Deze landen zelf – van Rusland tot Indonesië en van Oeganda tot China – hebben de rechtsstaat (*Rule of Law*) hoog in het vaandel staan. Eenvoudig en vanzelfsprekend is dit werk niet. Versterking van de rechtsstaat door middel van internationale samenwerking is een grote uitdaging, waarbij zowel de inhoud als het proces moeten worden bepaald in vraag en aanbod, en met gevoel voor verhoudingen. Maar hoe doeltreffend is rechtsstaatversterking eigenlijk, en kan het effectiever? Welke inzet en kennis is hiervoor aan beide zijden nodig?

Wetenschappers, praktijkdeskundigen, beleidsmakers en politici zullen hun ervaringen delen, al dan niet geboekte resultaten bespreken, en hun visie hierop geven.

Deze lezingencyclus wordt georganiseerd naar aanleiding van het 25-jarig bestaan van CILC, Center for International Legal Cooperation, de Nederlandse organisatie voor juridische ontwikkelingssamenwerking.

woensdag 20 oktober 2010

Juridische ontwikkelingssamenwerking beschouwd:

tradities en trends onder professoren

Intensieve samenwerking tussen rechtswetenschappers uit 'westerse' en 'oosterse' landen is niet nieuw. Veel opgedane kennis en ervaring ligt al decennia opgeslagen. De opvattingen van sommige prominente wetenschappers werken lang door, ook in de praktijk van deze sector. Oude debatten bijvoorbeeld over de verhouding tussen recht en cultuur, tussen recht en armoede blijken verrassend actueel. Maar is er nog wel voldoende tijd om bestaande kennis opnieuw te 'ontdekken' en toe te passen? En zou deze sector onderdeel moeten blijven van de moderne ontwikkelingssamenwerking? **Prof. mr. Jan Michiel Otto** is hoogleraar recht en bestuur in ontwikkelingslanden en directeur van het Van Vollenhoven Instituut. Zijn openingslezing wordt ingeleid door **dr. Marten Oosting**, lid van de Raad van State, voormalig Nationale Ombudsman, en voorzitter van CILC.

woensdag 27 oktober 2010

Ontwikkelingssamenwerking voor rechtsorde

Ontwikkelingssamenwerking is vanouds gericht op de economie van arme landen. Maar versterking van hun justitie, politie en bestuursapparaat is van even groot belang voor armoedebestrijding. Ook de ontwikkeling van civil society is hiervoor cruciaal. Bevordering van de internationale rechtsorde is nauw verbonden met de versterking van nationale rechtsordes.

Prof. dr. ir. Joris Voorhoeve is hoogleraar internationale organisaties en veiligheid, Universiteit Leiden en Nederlandse Defensie Academie, Lid Raad van State, voormalig minister van Defensie, Voorzitter Raad van Toezicht, Oxfam Novib, en auteur van o.a. *From War to the Rule of Law* (WRR, 2007).

woensdag 3 november 2010

Het nieuwe Russische Burgerlijk Wetboek en de Nederlandse inbreng daarbij

Het einde van het Sovjet-stelsel en het daarbij behorende economische systeem noodzaakte de Russische leiders een nieuw rechtskader voor het economische leven te scheppen. Een nieuw Burgerlijk Wetboek werd als de economische

grondwet van het nieuwe Rusland aangemerkt. De invoering ervan moest binnen een zeer krappe termijn plaatsvinden en voor de voorbereiding was dus weinig tijd beschikbaar. De uitgebreide en unieke Nederlandse ervaring bij het ontwerpen van een Burgerlijk Wetboek was in dit verband voor de Russische ontwerpers van veel nut als een betrouwbaar referentiepunt.

Prof. mr. F.J.M. Feldbrugge is emeritus hoogleraar Oost-Europees recht aan de Universiteit Leiden; hij heeft een bemiddelende rol gespeeld bij de Nederlandse en internationale advisering bij de totstandkoming van de Burgerlijke Wetboeken van Rusland en een aantal andere GOS-landen.

woensdag 10 november 2010

Twee kanten van ontwikkeling: recht in modern Indonesië en de rol van Nederland

Indonesië heeft twee gezichten. Aan de ene kant is het een G20 land met toenemende internationale invloed, kandidaat-lid voor de Veiligheidsraad, één van de weinige landen die de overstap van dictatuur naar democratie met succes heeft gemaakt, met een *booming* economie, luxe *shopping malls* en een steeds grotere Engelstalige elite. Aan de andere kant een land met structurele problemen, structurele armoede en werkloosheid, grote problemen in energie, watervoorziening en transport, grote uitdagingen op onderwijsgebied, demografische druk, en grote milieuproblemen. Eén van de grootste problemen voor het land is een volstrekt disfunctionerend rechtssysteem, wat nog voor een deel op Nederlandse leest is geschoeid. Wat speelt er op dat gebied in Indonesië en welke is hierin de rol van Nederland?

Dr. Sebastiaan Pompe werkt voor het Internationaal Monetair Fonds in Indonesië, waar hij een juridisch programma beheert. Hij werkt inmiddels tien jaar voor het IMF, met korte uitstapjes naar de Wereldbank. Hij is ook adviseur van de Europese Unie en Australische Overheid. Hij is afgestudeerd in Engeland en Leiden, specialiseerde zich als wetenschapper aan het Van Vollenhoven Instituut in het Indonesisch recht, en schreef een proefschrift over rechterlijke macht en corruptie. Als referent zal **dr. Adriaan Bedner** na de lezing zijn reactie geven. Dr. Bedner is als universitair docent verbonden aan het Van Vollenhoven Instituut.

woensdag 17 november 2010

Onderwijs aan juristen en de ontwikkeling van de rechtsstaat in Afrika

De rechtsstaat is in veel Afrikaanse landen nog ver te zoeken. Corruptie, de afwezigheid van effectieve 'checks and balances', zwakke juridische instituties, machtige elites, grote achterstanden in rechtszaken en misdragingen van rechtshandhavers zijn aan de orde van de dag. Veel 'gewone' Afrikanen geloven niet in een eerlijke en snelle behandeling van hun rechtszaak. De rechterlijke macht kampt met een ernstig gebrek aan legitimiteit. Welke rol kan onderwijs en training aan juristen, zowel academisch onderwijs als beroepsonderwijs, spelen in het verbeteren van de rechtsstaat en de toegang tot recht? Aan de hand van praktijkvoorbeelden uit Oeganda en Rwanda worden (on)mogelijkheden en voorwaarden in de Afrikaanse context verkend.

Mr. drs. Karin Nijenhuis is senior projectmanager Afrika bij CILC, Center for International Legal Cooperation in Den Haag. Als referent zal **prof. mr. Ton Hol** na de lezing zijn commentaar geven. Professor Hol is als hoogleraar Encyclopedie van het recht en rechtsfilosofie verbonden aan de Universiteit Utrecht.

woensdag 24 november 2010

Whose Legal Empowerment? Donor Funded Legal Aid and Experiential Learning in China

In deze lezing worden de resultaten gepresenteerd van een driejarig project, gefinancierd door het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken. Dit project had tot doel de rechtshulp in drie arme plattelandsregio's in – Hunan, Chongqing en de Autonome regio Binnen-Mongolië – te verbeteren, met geldelijke steun en training. Tegelijk werden van 1800 huishoudens hun opvattingen over recht en rechtsstaat, en hun ervaringen over de oplossing van familie-, grond-, arbeid- en letsel-geschillen onderzocht. Dit is een van de beste evaluaties van een project voor versterking van de rechtsstaat in China. Hieruit bleek dat er bepaalde paradoxen bestaan in de manier waarop donoren hun juridische projecten ontwerpen en uitvoeren. Het projectontwerp werd dan ook aangepast om beter tegemoet te komen aan de lokale omstandigheden (VT).

Prof. mr. Veronica Taylor is directeur van het instituut

Tijd:

woensdagavonden 19.30 – 21.15

Plaatsen:

**20 oktober, 3, 10 en 24 november
en 1 december**

Academiegebouw, Rapenburg 73,
2311 GJ Leiden

27 oktober en 17 november

Campus Den Haag, Universiteit Leiden,
Kantoren Stichtage
Koningin Julianaplein 10, 2595 AA Den Haag
(boven het Centraal Station, legitimatie is
voor deze locatie verplicht)

Toegang gratis, iedereen welkom!

Informatie/organisatie:

Studium Generale Universiteit Leiden
Postbus 9500, 2300 RA Leiden
071 527 7295 / 7296 / 7283
je.molenaar@sea.leidenuniv.nl
www.studiumgenerale.leidenuniv.nl

voor Regulatory Studies van de Australian National University in Canberra. Tevens is zij verbonden aan het Asian Law Center, University of Washington, Seattle (USA), dat zij jarenlang leidde. Als wetenschapper en consultant voerde zij projecten uit in o.a. Japan, Vietnam, China, Indonesië, en Afghanistan.

woensdag 1 december 2010

De toekomst van de internationale juridische samenwerking

Inleiding: Verzilvering van een utopie: praktijk van rechtsstaantwikkeling

Drs. M.J. Alting von Geusau, directeur van CILC, Center for International Legal Cooperation

Forumdiscussie ter afsluiting van deze cyclus met

Drs. A.G. Koenders (gevraagd), oud-minister voor Ontwikkelingssamenwerking

Drs. K.G. Ferrier, Tweede Kamerlid voor het CDA

Mr. W.J.M. Bekkers, advocaat te Utrecht, en voormalig deken van de Nederlandse Orde van Advocaten, en betrokken geraakt bij verschillende projecten in ontwikkelingslanden

Drs J.E. van Wieren, hoofd Afdeling Goed Bestuur bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken

A.J. Taktak LL.M., senior projectmanager bij CILC

Prof.mr. J.M. Otto, hoogleraar recht en bestuur in ontwikkelingslanden en directeur van het Van Vollenhoven Instituut

Deze slotdiscussie wordt afgesloten met een receptie. Graag verwelkomen CILC en het VVI u op deze receptie.